

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt roka ... 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlášky a náhodne reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
nonpareill riadku 30 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú

Ozvena k ľudu.

Každý si prečítaj!

!!Katolíci Uhorska!!

Žijeme ťažké a vážne časy. Veľké a hrozné zápalujú čakajú na nás.

Bieda pospolitého ľudu v Uhorsku

od niekoľko rokov začína sa šíriť v toľkých rozmeroch, že by bol do neba volajúci hriech a zpáchali by sme nenahraditeľnú chybu, keby sme nehladeli sociálne polozenie katolíckeho ľudu napraviť. *Katolíctvo* utláčajú neprímerne veľké a rozličné dane. *Malých remeselníkov* kántria slobodný priemysel a fabričné podniky. Kresťanských *delníkov* viera a chlieb vystavené sú nebezpečeniu následkom násilnenstva socialdemokratov. Katolíckych *úradníkov* vytískajú ale zo všetkého. Cudzí kmeny a protikresťanské združenia sobeckých záujmov uplatňujú sa všestranne. Celý svet ponosuje sa na *neznesiteľne ťažké pomery vyžitia*. Oprávnené požiadavky týchto vrstiev spoločenských vyplniť má spoločnosť a zákonodarstvo. Spravodlivé záujmy rozličných tried spoločenských v súhlas treba priviesť.

Zdravú sociálnu politiku treba prevádzať

a verejná mienka, v tomto ohľade rozumie sa nátlak má robiť na štát a na vládu, na zákonodarstvo a na politické stránky. Potrebná je taká organizácia, ktorá sa o blaho každej vrstvy spoločnosti zaujíma, ktorá v záujme všeobecného blahobytu a cieľuprimeraného pokroku celé spo-

ločenstvo dovedna spája ku jejich vlastnému dobrému.

Toto združenie v našej vlasti je

«Jednota Katolíckeho Ľudu»,

ktorá organizácia povolana je všemožným spôsobom podporovať hmotné a duševné záujmy katolíckeho ľudu Uhorska. Je to v našom verejnom živote opravdová škola sociálnych vedomostí. Jednota ľudu je združenie všetkých katolíkov a v jejich mene ohlasuje sa vo verejnej mienke pri každej príležitosti.

Nás katolíkov tisnú na stranu,

bo len potajomne vyznávame našu vieru, nie ale verejne. V hospodárskych a spoločenských bojoch nebrali sme účasť s celou silou. *Do zápasov verejného života aj my sa máme púšťať*. Pri voľbách obecných, stoličných, spoločenských a krajinských my katolíci musíme vždy spolu držať.

Bez osvety, obrany a organizácie ľudu

prehráme vo veľkých bojoch budúcnosti. V každom kraji, v každej obci, v každej ulici bezodkladne treba sa dať do roboty!

Proti našej viere a cirkvi

zdvihajú sa vždy silnejšie nápady. Sväté náboženstvo a tradície našich predkov nesmieme bez

obranu nechať, bo by sme potupu zvalili na naše hlavy. Socialdemokracia, liberalismus, freimaurerstvo, lúpežníci cirkevných majetkov a volnomyselníci dvíhajú sa proti nám.

My chceme pokoj náboženský!

Neboli by sme ale katolíci, keby sme našu Cirkev v nanútenom nám boji *nebránili*.

My bojujeme za blaho nášeho ľudu,

preto aj pri mravno-náboženskej obrane *nezabudneme ani na hmotné záujmy malých ľudí*. Proti dráčom, vyžieračom a lúpežníkom ľudu každý poriadny človek pevný tábor obrany najde v

«Jednote Katolíckeho Ľudu»

jejžto ústredná kancelária každému členovi vďačne poslúži zdarma právnou radou a za slušnú odmenu spoľahlivou právnou obranou. Chudobný ľud má na tisíce pravotných záležitostí. V nesčíselných pádoch oderú ho do poslednej kože keď aj ku pravde príde, nenie v tom podakovania. Katolícka Jednota aj v tomto bude ľudu na pomoci.

Jestli sa včul všetci spojíme

vtedy proti nám katolíkom v tejto krajine nič sa stať nemôže, vtedy bez nás nemožno panovať, *vtedy katolíci jednotliví a všetci pospolu prídu ku sile, moci, vláde a vážnosti* v tejto krajine, čo na osov bude každému, pospolitému ľudu a vlasti, ba ešte aj veriacim iného náboženstva, bo Jednota Ľudu v prvom rade bojuje za sociálny pokrok, za mravné zveladenie, za opravdovú osvetu a za skutočný hmotný a duševný blahobyt človečenstva.

Kto porozumie volajúcemu hlasu terajšej doby, moci v spoločenskom vývine väziacej a výhodám sriadenosti, ten nech si stane pod zástavu Marie a

zapiše sa do «Jednoty Katol. Ľudu!»

K zvláštnemu povšimnutiu.

Kto má byť člednom Jednoty Ľudu?

Každý katolícky mužský a každá ženská, ktorí 16. rok života vyplnili a do pokladnice Jednoty každý rok *jednu korunu* zaplatia.

Ako treba utvoriť Jednotu Ľudu?

Jednotu ľudu treba každému vysvetliť, čo sa za ňu zaujíma, tých čo sú náklonní prihlásiť sa za členov, zavoláme ku porade. Medzi tým pýtame si letáky, vyzvania, zápisné hárky a nariadenia od kancelárie stredišťa. Pri porade vyvolíme *vodcu skupenín*, dľa potreby aj viacej, jestli sa ale v jednej obci vela členov prihlási, môžeme utvoriť *miestnu* organizáciu a vyvoliť si *miestneho predsedu*, ktorý vstúpi do potyku so stredišťom.

Ako dejstvuje Jednota Katolíckeho Ľudu?

Ľud poučujúce letáky rozširuje na milióny. Cieľom zveladenia katolíckych zásad vydržiava prednášky pre ľud a ľudové shromaždenia, mocou pevného jej sriadenia bráni a podporuje hmotné záujmy malých ľudí a katolícku Cirkev.

Ako pomáha Katolícka Jednota Ľudu v jeho stížnosťach?

Ku cieľu primeranému organizovaniu katolíckych ľudových pohybov má *ústrednú kanceláriu* v Pešti, ktorá vo všetkých verejných záležitostiach katolíckych dáva vysvetlenia. Kto ale vo vlastných záležitostiach potrebuje právnej rady, tomu pri zaslaní 50 halierov ku odpovedi vo veciach verejnej správy, dane, vojančiny, poistenia, kreditu a v záležitostiach hospodárskych *zdarma dáva právnej rady*.

Všade treba utvoriť Jednotu Ľudu?

Áno všade, kde je dvadsať, tridsať sebaopovedomých katolíkov pospolu. Každý katolík je svojou statočnosťou k tomu zaviazaný, aby sa zaujal za Jednotu Ľudu. V prvom rade majú do Jednoty vstúpiť malí hospodári, malí priemyselníci a delníci, lež aj jedonkaždý inteligentný katolík má do Jednoty vstúpiť. Nadovšetko tam je Jednota Ľudu potrebná, kde nenie inej katolíckej organizácie. Lež aj tam, kde sa také nachodia, *treba na každý pád utvoriť aj Jednotu Katolíckeho Ľudu*, bo táto fedruje, posilňuje, občerstvuje hospodárske kruhy, delnicke spolky, sdruženia priemyselníkov, katolícke čítacie spolky, kresťanské odborné organizácie, spolok tlače, spolok ženskej obrany a spolky k rozširovaniu náboženstva.

Preto katolícki mužovia a nábožné ženské vstupujte do Jednoty L'udu, navštevujte jej shromaždenia a verbujte čo možno najviacej údov pod našu zástavu!

Peniaze a listy posielajú sa na adresu:

«**Katolícka Jednota L'udu**»

(Katholikus Népszövetség)

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. II. em.

Porada Jednoty katolíckeho ľudu v Zalaegerszegu.

Predsedníctvo Jednoty katolíckeho ľudu povolalo na deň 27. februára ku porade do Zalaegerszegu, akožto do stoličného mesta, duchovenstvo celej stolice zalanskej tým cieľom, aby organizácia ľudu v celej stolici prevedená bola. Na toto povolanie dostavilo sa ku porade duchovenstvo zo všetkých strán stolice. Zo stredišťa Jednoty prišli tu tiež viacerí, aby ciele, organizovanie a celé sriadenie Jednoty katolíckeho ľudu vysvetlili.

Bola toto najprvšia *stoličná* porada ku tomu cieľu, aby organizovanie Jednoty po celej stolici pripravila a zaviedla. Je totiž hlavná vec, aby vedľa ústrednej správy Jednoty aj po stoliciach vyvinul sa mohutný, čulý život v rámci stoličnej organizácie. Len na takýto spôsob Jednota ľudu môže byť neodolateľne pevným táborem, akým stať sa má v záujme katolíckeho ľudu. Porada v Zalaegerszegu dokázala aj pred celým svetom, že katolíci a vodcovia katolíckeho ľudu odhodlane hotoví sú nasledovať hlas vodcov Jednoty. Každý sa strojí do práce a do katolíckeho tábora vstúpiť, aby katolíci Uhorska konečne so silou dobre organizovanej moci predstavili sa celému svet.

O porade podávame nasledujúcu zprávu:

Ku porade dostavilo sa asi päťdesiat duchovných zo stolice zalanskej a premnohí zo všetkých tried občianstva. Zo stredišťa prišli pápežský prälát Ján Molnár, Béla Nyáry, Alexander Ernst, Edmund Beniczky krajinskí vyslancovia. Béla Turi, Karol Huszár, Štefan Haller, redaktori. Zo stolice zalanskej medzi inými boli prítomní: Jozef Farkas, krajinský vyslanec; Koloman Legát, opát-farár zalaegerszegský; Štefan Illés, opát-farár

z Pacsa; Štefan Sasos, opát-farár z Murakeszu; Georg Peczak, titulárny kanonik, farár z Tüske-szentgyörgy; za týmito všetci farári a kapláni stolice.

Z okolia Zalaegerszegu a ďalších miest prišlo ku porade aj veľa gazdov. Menovite z obcí: Bockföld, Csatár, Sárhida, Bozfa, Besenyő, Ságod, Csácsbozsok, Szágod, Szentgyörgy, Taskánd, Hahot, Szapetk, Kispál, Nagypál, Szentlőrincz, Nagykutas, Egervár vyslali rychárov a obecné predstavenstvo ako zastupiteľov.

Poradu o 10 hod. zahájil pápežský prälát a krajinský vyslanec Ján *Molnár*. V zahajujúcej reči podotknul najprv, že skutočný vnútorný tajný radca a predseda Jednoty katolíckeho ľudu Štefan Rakovszky chorľavosťou zahatený je účasť brať na porade. Poukázal potom v ďalšej reči na tie veľké premeny, aké objavujú sa v každom ohľade a na každom mieste. Pokrok, spolu premenu badať v spoločenskom, v hospodárskom a obchodnom obore, tento vývin ale vzniká celkom nové smery, ba z cela nové triedy. Vidíme, že uprostred týchto pohybov najviacej zmáha sa socialdemokracia, aby s podvratnými plánmi svojimi premenila a zhubila celkom obraz terajšej spoločnosti. Sila socialdemokracie záleží v jej zvláštnej organizácii. Oproti tejto organizácii sa aj nám treba organizovať a to takým spôsobom, aby naša organizácia uzavierajúc v sebe všetkých katolíkov, s celou mocou mohla sa úspešne postaviť proti nebezpečným a katolicizmu nepriateľským zámerom. Ku tomuto je povolaná Jednota katolíckeho ľudu.

Vrelými slovami pozdravil potom prítomných a ďakoval, že tak oduševnene nasledovali povolanie k porade a dostavili sa v tak veľkom počte. Zvlášte privítal duchovných a poďakoval sa im, že preniknutí vznešenosťou úloh svojho povolania, zaujali sa za Jednotu ľudu, bo skutočne všetko od toho závisí — ako Kristus Pán pravil — či duchovenstvo je ozaj to svetlo, ktoré osvetľuje a ukazuje cestu. Vidiac, že tu duchovenstvo má byť skutočne takéto svetlo, že viesť a organizovať chce ľud v katolíckej Jednote v tej nádeji zahajuje poradu, že Jednota katolíckeho ľudu prekvitať bude aj v stolici zalanskej.

Obecenstvo odpovedalo na toto zahájenie porady hlučnými potleskami.

Štefan *Haller*, hlavný tajomník Jednoty katolíckeho ľudu rečnil o potrebnosti utvorenia, cieľoch a organizácii Jednoty. Prítomní pozorne slyšali vysvetlenia rečníka a svojmu usozumeniu dali často výraz hlasitými výkrikami.

Dr. Alexander *Ernst* poukázal v jeho reči na tie pekné nádeje, s akými začína sa všade utvorenie Jednoty katolíckeho ľudu. Shromaždenia Jednoty vydržiavajú sa po všetkých stranách

s úspechom; je to znak toho, že sa obecnstvo s oduševnením zaujíma za katolícke záležitosti. Dňa 8. marca bude zase krajiniská nedeľa. Na stá a stá miestach budú zase shromaždenia. Potrebné je ale, aby v každej stolici aj osobitne a naraz čo najviac ľudových shromaždení sa vydržiavalo. Navrhuje, aby v zalanskej stolici vydržiavali shromaždenia Jednoty dňa 22. marca. Toto nech je nedeľa zalánska.

Karol *Huszár* rečnil zvlášte prítomnému ľudu. Upozorňoval na to, že nadovšetko židovské noviny budú napádať, pomlúvať a očerňovať Jednotu katolíckeho ľudu. Práve toto ale je znakom toho, že sa všetci nepriatelia katolíkov boja Jednoty katolíckeho ľudu a znamená to aj to, že je to vec veľmi dobrá. Nech teda každý vstúpi do tejto Jednoty, bo je to Jednota ľudu a cieľom jej je ľud ochraňovať a brániť.

Béla *Nyáry*, krajiniský vyslanec vysvetlil vo svojej reči, že u nás nepriatelia katolíkov práve tak ako vo Francúzsku povedajú, že náboženstvo netreba miešať do politiky. Rečník oproti tomu je tej mienky, že nieto otázky, pri ktorej by nebolo treba uvažovať, či zodpovedá katolíckemu presvedčeniu. Katolícke presvedčenie ale treba vždy nasledovať aj v politických otázkach. Konečne vyzval prítomných občanov, aby spoločne s duchovenstvom pracovali na utvorení Jednoty katolíckeho ľudu.

Preriekol konečne roľník *Kranitz* a jednoduchými slovami dal na javo svoje oduševnenie za Jednotu katolíckeho ľudu.

Pápežský prälát a krajiniský vyslanec Ján *Molnár* predložil potom porade otázku: či prijíma návrh, aby dňa 22. marca v celej zalanskej stolici, v každej obci a na každom mieste, kde sa nachodia katolíci, vydržiavali sa shromaždenia a v nich aby utvorená bola Jednota katolíckeho ľudu.

Porada jednohlasne a s oduševnením prijala návrh, po čom Ján *Molnár* podakujúc sa všetkým prítomným za veľkú zaujatosť, zaklúčil shromaždenie.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

Že sa katolícky pohyb cieľom sriadenia Jednoty katolíckeho ľudu po všetkých stranách krajiny v obrovských rozmeroch zmáha, to vidieť i z nasledujúceho výkazu. Jednota katolíckeho ľudu utvorená bola minulého týždňa v obciach:

Értény. Utvorenie katolíckej Jednoty, ktorá posiaľ má 216 členov.

Táplafaszentlőrincz. Vo veľkom shromaždení utvorenie Jednoty katolíckeho ľudu, do ktorej na mieste zapísalo sa 42 členov. Početní prihlasujú sa každodenne.

Nyitrabodog. Vydržiavané shromaždenie dňa 16. februára cieľom utvorenia Jednoty, do ktorej zapísalo sa hneď sto členov. Na shromaždení rečnili Imrich Karsay, okresný notár a Gabriel Fehér. Za miestneho správcu vyvolený je Baltazár Gyepes. V organizácii sa pokračuje.

Szalkmár. V ťaňách ku obci patriacich utvorili minulého týždňa katolícku Jednotu, ku ktorej na jednotlivých miestach pripojilo sa hneď aj do 50 členov robotníckeho ľudu.

Bükkön. Jednohlasné utvorenie Jednoty, do ktorej dalo sa hneď na mieste 75 členov zapísať.

Bánffyhunyad. Ludnaté shromaždenie s oduševneným utvorením Jednoty.

Ináncs. Shromaždenie dňa 23. februára vydržiavané, v ktorom s oduševnením jednohlasne utvorili Jednotu katolíckeho ľudu.

Kálmánd. Po vysvetlení cieľov tohoto katolíckeho pohybu shromaždený ľud jednohlasne utvoril Jednotu, ku ktorej hneď na mieste veľa členov pristúpilo.

Városkodász. V shromaždení prítomní jednohlasne vyslovili utvorenie Jednoty, ku ktorej hneď na mieste prihlásilo sa 80 členov.

Békés. V obci medzi tridsaťtisíc kalvínmi katolícki veriaci sami od seba sa zorganizovali a 23. februára rozvinuli zástavu katolíckej Jednoty. Členov je už vyše stopäťdesiat.

Csata. V shromaždení 23. februára vydržiavanom utvorili Jednotu katolíckeho ľudu s tým výsledkom, že hneď na mieste prihlásilo sa ku nej 106 členov.

Szálka. Ačpráve obec len z niekoľko sto veriacich katolíckych pozostáva, v nedeľu 23. februára vydržiavané bolo shromaždenie, v ktorom jednohlasne utvorili Jednotu katolíckeho ľudu a vyvolili si vodcov skupenín.

Szilberek. V ľudnatej obci vydržiavali dňa 23. februára shromaždenie a utvorili Jednotu. Na shromaždení prítomných bolo aj viacej socialdemokratov, na ktorých v shromaždení povedané reči taký dojem urobily, že sa socialdemokracie zriekli a pristúpili ku Jednote. Pri utvorení Jednoty zapísalo sa hneď 150 členov.

Geszte. Snahou miestneho duchovného Imricha Kassai a okresného notára Júliusa Bihary utvorila sa Jednota katolíckeho ľudu aj v tejto obci nitrianskej stolice. Pri utvorení dalo sa 50 členov zapísať.

Alap. V shromaždení dňa 23. februára jednohlasne utvorili katolícku Jednotu a vyvolili hneď aj vodcov skupenín.

Balaton. Dňa 23. februára shromaždenie s utvorením Jednoty.

Stajerlak. Vzdor tomu, že je v obci mnoho socialdemokratov, veoiaci katolícki vydržiavali dňa 23. februára shromaždenie a utvorili jednohlasne Jednotu katolíckeho ľudu.

Kerkakutas. V shromaždení dňa 23. februára

utvorili Jednotu a vyvolili miestneho správcu a vodcov skupenín.

Alsóerek. Jednotu utvoriujúce shromaždenie dňa 23. februára. Na mieste prihlásilo sa veľa členov a vyvolení sú miestny správca a vodca skupenín.

Fokszabadi. V utvoriujúcom shromaždení dňa 23. februára na mieste dalo sa zapísať 70 členov.

Szepsiszentgyörgy. Dňa 23. februára vo veľkom shromaždení utvorenie katolíckej Jednoty, ku ktorej na mieste prihlásilo sa vyše 60 členov.

Nizsna (Orava). Utvorenie Jednoty bolo už dňa 16. februára. Pre obce Podbiel a Nemesdedina vydržovalo sa shromaždenie dňa 23. februára. Miestna organizácia je už celkom utvorená a počíta 265 členov. veľké zásluhy o Jednotu má tu kaplán Jozef Tomcsó, ktorého vyvolili za miestneho správcu. Za vodcov skupenín vyvolení sú: Michal Kubinec starší, Jozef Nakaczka Jurszo, Jozef Labgyik Trnka, Matej Vaszek (Nyizsna), Ján Hügyecz Penyuszik, Marek Kochuly, Ondrej Turesák, Ján Moresz Faktor, Tomáš Michalecz (Podbiel), Tomáš Zsufa Kuneso (Nemesdedina). V organizácii pokračuje sa s celou silou.

Pöstyén. V záležitosti Jednoty katolíckeho ľudu neunavenou horlivosťou pracuje miestny pán farár Jozef Praznovszky. Každý deň drží prednášky svojim veriacim o cieľoch Jednoty a veľkej potrebnosti jej utvorenia. Pöstyén bude mať v krátkom čase pevnú organizáciu Jednoty.

Gyergyódfalu. Jednota katolíckeho ľudu počíta tu už vyše 300 členov. Úverkový spolok ako filiálka krajinského spolku úverkového za chudobných veriacich sám platí poplatky členovstva. Jednota zmáha sa po celom okolí.

Töre. V nepatrne malej dedinke, sriadil Jozef Rasky Jednotu katolíckeho ľudu, ku ktorej v shromaždení dňa 23. februára pripojilo sa viacej členov.

Szentendre. Veľké shromaždenie dňa 23. februára v miestnosťach katolíckeho tovaryšského spolku. O cieľoch Jednoty držali prednášky dr. Pavel Zsiska a Koloman Árvay Nagy. Ku katolíckej Jednote prihlásilo sa do 60 členov.

Na nesčíselných miestach vydržávajú sa ľudové shromaždenia v nedeľu dňa 8. marca. V každom shromaždení utvorí sa Jednota katolíckeho ľudu. Členov zase na tisíce pribudne do radov obrancov viery a náboženstva katolíckeho. Hor sa teda katolíci všetkých strán a dedín do ľudového tábora pod zástavu Jednoty katolíckeho ľudu! Nepočúvajte na nepriateľov kresťanstva, ktorí by vás odhovárali od vstúpenia do Jednoty katolíckeho ľudu, ale bez meškania prihláste sa za členov!

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

POLITICKÉ CHÝRY.

Aj nippotistom niečo.

Skalické noviny píšú v poslednom čísle: *«Ľudová strana maďarská silou-mocou sa usiluje svojich mužov do vyšších úradov vsadiť»*. Ako všetko, čo tieto noviny píšú, tak aj výš uvedené riadky len tá smerujú, aby kresťanská ľudová strana pred ľuďom znevážená bola. Druhých tupiť, haniť, znevažovať, pomlúvať pred širokými vrstvami obecnstva, to je všestranne známe remeslo skalických novín. Aby predsa dakto z ľudu týmto pomlúvačom nesadol na lep, prinútení sme ich vyzvať, aby dokázali, kto a ktorí sú to tí mužovia, ktorých kresťanská ľud. strana do vyšších úradov vsadila? Tí dvaja páni, ktorých skalické noviny spomínajú, sú zaiste statoční a zaslúžili mužovia, bo by sa ony do nich nezadrapovaly, ku jejich povýšeniu v úrade ale kresťanská ľudová strana s ničím neprispela. Čo sa činných členov kresťansko-ľudovej ako politickej strany týče, nuž to je pravda, že jeho excellencia gróf Aladár Zichy je ministrom okolo osobnosti kráľa. Je on ale nielen minister, lež s telom a dušou horlivý katolík. Tomu sa teda každý opravdový katolík len tešiť musí. Ako zase nad tým zastavovať sa môžu len ľudia zmýšľania nekatolíckeho.

Aj to je pravda, že jeho excellencia skutočný vnútorný tajný radca Štefan Rakovszky, ačpráve je podpredsedom kresťanskej ľudovej strany, vyvolený bol za podpredsedu krajinského snemu a obsiahol aj vysokú hodnosť kráľovského radcu. Každý katolík ale, čo zná hlboké náboženské presvedčenie tohoto popredného katolíka krajiny, tomuto sa len tešiť musí. Komu ale známe sú schopnosti, akými vyniká Štefan Rakovszky ako politik a člen parlamentu, ten ani na okamženie nebude pochybovať, že on ľudovej strany nepotreboval ani k tomu, aby sa stal tajným radcom a tým menej k tomu, aby bol vyvolený za podpredsedu snemovne. Zvlášte za podpredsedu vyvolily ho všetky smerodajné

politické stránky. Všetko toto bolo treba spomenúť, aby už raz koniec bol tým osočovaniám a pomluvám, akým vystavený je jednotajne Rakovszky.

Konečne je aj to pravda, že dr. Ján Csernoch, krajinský vyslanec kresťanskej ľud. strany najnovšie vymenovaný je za biskupa čanádskeho. Ktorý rozumný človek môže povedať, že ho do tohoto vysokého úradu kresťanská ľud. strana usadila? Dr. Ján Csernoch už dávno mohol byť biskupom, keby bol chcel. Že je aj teraz za biskupa vymenovaný, to sa len preto slalo, bo si toho zaslúžil. Nad týmto sa tiež len ľudia bez viery a bez všetkého kresťanského presvedčenia môžu zastavovať.

Veď ale i najväčší nepriateľ kresťanskej ľudovej strany musí uznať, že ona v krajinskom sneme vzdor tomu, že málo členov má, vo veľkej vážnosti stojí pred inými politickými stránkami. I keď dľa prespolných pochopov politické stránky svojich ľudí vtisajú do hodností a úradov, či to robí aj kresťanská ľudová strana? Koľko že má štátnych sekretárov? Koľko má fõišpánov? Koľko má kráľovských notárov? Kde sú teda tí mužovia, ktorých uvádza do vysokých úradov. No, tí jestvujú len vo fantázii takých ľudí, čo nevedia iného, ako vymysleninami ľud balamútiť. Miesto toho, aby pravdu písali, len cigánia, chcújc takýmto spôsobom odvieť ľud od kresťanskej ľudovej strany, aby ho tým ľahšie priviedli do svojho tábora.

Z uhorskej delegácie.

Členovia uhorskej delegácie dňa 3. marca odcestovali do Viedne, kde uzavretia rakúskych delegátov porovnajú so svojimi a s tým delegačné zasadnutia vo Viedni zakončia. Počas bavenia sa uhorských delegátov v Rakúsku krajinská snemovňa vyslancov nedrží svoje zasadnutia.

Horvatské voľby.

Voľby do horvatského zemskeho snemu zakončily sa dňa 29. februára. Výsledok volieb je nasledujúci: horvatsko-srbská koalícia dostala 55 mandátov, má tedy v sneme absolútnu väčšinu. Starčevičovci obdržali 22 mandátov, takzvaná sedliacka strana zvíťazila vo dvoch okresoch, zpomedzi kandidátov ústavnej strany iba dvaja prišli k mandátu. Vo troch okresoch budú náhradné voľby.

Kresťania kupujte len u kresťanov !

Z CUDZOZEMSKA.

Anglicko.

Proti alkoholizmu.

Asquith, kancellár anglického eráru, predostrel v anglickom parlamente predlohu na obmedzenie licencií k vymeriavaniu liehových nápojov. Dľa tejto predlohy počet licencií zmenšia o 30.000. Predloha táto ešte aj to obsahuje, že zákaz na vymeriavanie liehových nápojov v dni nedeľné prisne sa má zachovať. — Či by to nebolo veľké požehnanie pre náš ľud, keby aj v Uhorsku počet licencií znížili o 30.000 a keby v nedeľu a vo sviatok krémy pozatvárali?

Perzsko.

Útok proti perskému šachovi.

V hlavnom meste Perska, v Teherane dňa 29. februára popoludní spáchali útok s bombami na perského šacha. O tomto útoku proti perskému šachovi sdeľujú nasledovné:

Popoludní asi o 3. hodine šach sa viezol do Do šantepchu, aby tam ztrávil niekoľko dní. Odrazu v jednej úzkej ulici so strechy jedneho domu hodili na šachov sprievod dve bomby. Jedna bomba vybuchla v povelí, druhá v blízkosti šachovho automobila na zemi. Traja fullajtári prišli o život, vodič automobila a asi 20 osôb bolo ranené. Šach sostúpil z koča a šiel do jedného blízkeho domu. zkadial sa neranený vrátil nazpät do svojho paláca. Na okolí miesta, kde sa útok udal, prekutali všetky domy, ale bez výsledku, lebo podozrivého človeka nenašli.

Náčelnika palotnej stráže Juzota, ktorý je rodom Francúz, zatkli, lebo ho upodozrievajú, že mal účasť v útoku spáchanom proti šachovi. Udaťne Juzot upovedomil úložníkov, že kedy odíde šach z paláca. Všetky znaky poukazujú na to, že je reč o veľkom sprisahani. V Tebrisi je udaťne verejná vzburá a zástup nivočí a ozbíja bazáry.

K našemu vyobrazení.

V Palerme, krásnom to meste Talianska dňa 19. decembra minulého roku vyletela do povetria dielňa na nábitky. Výbuch bol až tak hrozný, že sa veľa blízko dielne stojacich domov v jednom okamžení zrútilo. Romy zosutých stavani zasypaly 74 ľudí, ktorí skutočne aj o život prišli. Ranených bolo 84. Vyobrazení dnešného čísla predstavuje nám tú smutnú udalosť v tom okamžení, ako vojaci ranených a usmrtených z pod rumov vyslobodzujú.

BESEDNICA.

Testament.

Dľa cudzieho podáva: *Jožina.*

— Povedzte len pán fiškál — pýtal sa mladý Herrick — či ste vy osnovali dakedy vo vašom živote ešte jeden takýto šíalený testament? Pre nás obidvoch zabezpečený je štvrt milliona korún bez všetkého utisnutia a druhého štvrt milliona v tom páde, jestli sa do roka soberieme. Najzajímavejšie vo veci je to, že nikdy sme sa nepoznali, ani nikdy sme sa nevideli jeden druhého. Teda či to nenie dost bláznivá história?

— Ah! — riekol fiškál malicherne. — Toto je taká sablónna, stará vec. Starý pán nechce, aby sa jeho majetok na drobné čiastky roztrhal a ponevác mimo slečny Allen Rosse a vás nikoho nemá . . ., z mojej strany nevidím v testamente žiadnu neobyčajnú vec.

— Dobre, dobre, veď ani toto nenie neobyčajné, ale to, že dievča teraz tak odrazu zmizlo, jako by ho bola zem prehltila. Síce pre toho štvrt milliona veru ho nebudem dlho hľadať.

— Podotkynam, že ohľadom na miss (slečnu) Allen polozenie je o mnoho háklivejšie, jako na vás. Jednoducho nechcete to, žeby ste vy pre jeho peniaze objavili jeho krásu, žeby ste ju vzali za ženu pre jej majetok, teda radšej sa vynasnažuje učiniť ju neviditeľnou na ten rok. Môžem povedať, že dost som jej hovoril, ale stará vec je, že keď si jedno pekné dievča raz vezme niečo do hlavy . . .

— Pekné . . .? — pýtal sa s rýchlou zaujatostou Herrick. — Veď vtedy tak badám, že je mojou povinnosťou tiež, aby som ju vybladal a aby som jej dal prísť aj ku druhému štvrt millionu. Bože zachovaj, aby pre mňa bola ukrátená.

Fiškál usmieval sa chutne na slová mladého človeka a potom takto pokračoval:

— Len že to myslím, že teraz nie tak ľahko natriafite na miss Allenu, lebo slečna zdržuje sa kdesi pod falošným menom a ja musel som jej prisľúbiť, že toto falošné meno nikomu na svete neprezradím, tým menej ale vám.

— Ani vás nechcem primäť ku zrušeniu slova, — odpovedal Herrick, — len mi opíšte zovňajšok slečny. Ostatné je už moja vec.

— Tolkoto môžem učiniť. Teda miss Allen je nápadná krásna, strednej postavy, ale preto dost stihlá. Oči, tvár má živú, vlasy kučeravé . . .

— Ah!

— Kučeravé a červené, — dosvedčil fiškál.

— Hm! To všetko je veľmi pekné. ale čo poznávajúci znak veľmi málo. Strapkovito kučeravo-červeno-vlasích dám je koľkokoľvek na svete, ale to nahliadnete, milý pán fiškál, že každej červeno-vlasej dáme len nemôžem nabídnúť manželstvo. Buďte teda taký dobrý a povedzte mi aspoň to, že circiter kde išla miss a kde môžem úfať, že nadabím na ňu.

— Toto už nemôžem učiniť. Ešte vám len ani smer nemôžem označiť s prstom, kade slečna išla, to vám ale odporúčam, aby ste ju hľadali, po nej pátrali, lebo skutočne zide sa vám trochu vidieckeho povetria. Povedzte len, chodili ste už v Lakene, v Michigane?

Herrickova tvár sa zaligotala, hovoriac:

— Nikdy v mojom živote, ale veľ celkom istotne pôjdem, a jestli budete písať slečne Allen, buďte taký dobrý a napíšte jej aj to, že ja nenávidím ženy a ani na rozume nemám previesť testament môjho nebohého strýka Brádsa.

*

John Herrick na druhý deň už došiel do Lakenu a v hoteli do hosťovskej knihy zapísal sa pod menom Wayne Herrick. Prvá jeho práca prirodzene bola tá, že sa vyšiel prechádzať na morské pobrežie a usilovne pozoroval všetky červeno-vlasé dámy. Daromné bolo však všetko jeho namáhanie, prvý deň sa pominul bez všetkého výsledku. Ale ani druhý deň nepriniesol preňho nič zvláštneho.

Na tretí deň chcel práve vstúpiť na jednu parolod. keď rýchle zočil jedno do bielych šiat oblečené, nápadne pekné dievča. Štihlá postava dievčata tak sa kolísala na mostku lode, jako klátiaca sa trstina a medzi červené jej kadery ukrývajúce, trblietal sa slnečný lúč. S ňou bol aj jeden malý psík.

Srdce Herrickovo veľmi tliklo. keď uzrel to pekné dievča a hneď sa dopytoval naň. Tolko sa mu podarilo zvedieť, že dievča býva v hoteli Willoms pod menom miss Fielding a všetko dovedna že prišla sem len pred pár dňami.

Ponáhlal sa ďalej vypytovať a od portáša vo Willoms hoteli dostal to upovedomenie, že slečna Fielding spolu s jedným starším manželským párom býva u Bentonov a že s tými aj prišla. Viac sa mu nepodarilo dozvedieť.

Potom už na tom sa vynasnažoval, aby sa mohol bližšie dostať ku slečne Fielding.

Bol teplý, letný deň a Herrick umdlený hľadal si útulok medzi ténistými stromami kúpeľného parku, aby si odpočinul. V myšlienky pohrúžený pospiechal po jednej ceste a jako spozoroval prvú lavičku, zaraz namieril ku nej a bez všetkého sadnul si na ňu, ale ani nezbadal, že ho ktosi postrčil.

(Pokračovanie nasleduje.)

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan-a»!**

CHÝRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ dňa 2. marca vo zvláštnom výsluchu prijal pápežského nunciusa viedeňského.

Sňatok bulharského panovníka. Z Koburgu sdeľujú, že dňa 28. februára ráno prišla dišpenzácia z Rímu potrebná ku sňatku bulharského panovníka Ferdinanda a už na poludnie bol sobáš. Sobáš odbýval sa v kostole sv. Augustína. Mladuchu, reusskőstritzkú princeznu Eleonoru celá jej rodina odprevadila po sobáši na železničnú stanicu, v ktorej jedálni boly raňajky.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer Colbrie na vyzvanie slávne panujúceho sv. otca rímskeho pápeža Piusa X., ktorý proti bludom terajších časov pod menom modernizmu dňa 8. septembra predošlého roku vydal breve apoštolské, v biskupstve košickom sriadil úrad cenzorov ku prehliadnutiu a preskúmaniu spisov a kníh. Zo svojho duchovenstva vymenoval viacej kňazov za diecezánskych cenzorov. Od terajška teda všetky katolícke knihy a spisy prehliadnuť musia najprv diecezánski cenzori, či neobsahujú v sebe niečoho proti viere a mravom katolíckym a až potom sa smejú dať tlačiť. — Minulý týždeň dal osvietený pán biskup 5. a 6. fašiankový obed, ku ktorým povolani boli všetci z popredných vrstvi spoločenských, ktorí tohoto vyznačenia posiaľ účastní byť nemohli. — Štefan Neut, farár z Koksómindszentu vymenovaný je za prvého vicedekana. — Július Petsár, kaplán zo Sátoralja-Ujhelyu na praesontovanie grófa Dénes Andrassy, akožto patróna za farára do Monok je vymenovaný. Veriaci tejto obce dostanú vážneho, horlivého a v každom ohľade hodného nástupcu predošlého duchovného pastiera. — Alexander Makovics, farár z Libotény z príčin zdravotných a na svoju prosbu poslaný je za kaplána do Olesváru a Marcell Galleé, kaplán z Vásárhelyu preložený je do Libotény za administrátora. Laetus Ziemiński, kňaz sv. Františka rádu kapucínov po obsiahnutej sekularizácii od stolice rímskej prijatý je do biskupstva košického.

Odborná porada proti drahoty. Ako je známo ministerpredseda dr. Alexander Wekerle jako minister financií spolu s ministrom obchodu Francom Kossuthom upravil prípis na právomocnosti, v ktorom si pýtal od nich mienky ohľadom prekazenja drahoty. Tieto mienky už došli a dňa 3. marca v ministerstve financií bola v tejto otázke odborná porada, na ktorú minister financií Franc Kossuth pozval všetkých prvých úradníkov právomocnosti:

Chýry z Oravy. Najnovšie sa utvorila Katolícka Jednota v Trstenej, v Ústi a v Podvilku. — V Zubrici

a v Podvilku židovským krčmárom zlé časy nastaly. Do pivnice im vkročila noha vrchnosti a ponevác sa ponachodilo falošné víno, vrchnosť dala to víno vyliat von na smädnú zem a krčmárov pokutovala. Nepoškodilo by keď by sa vrchnosť zohla i v iných krčmárskych pivniciach, ako na príklad v Kubíne, Námestove, Tvrdošine, Trstenej, Jablonke, Lipnici, Pekelníku atď. Teraz už netreba dlho hádať, že prečo človeka hneď zabolí hlava po prvom pohárikú takého židovského vinka! Ľudia nepite že kóšer víno, kóšer pálenku, lebo to všetko je pripravené k ohlúpeniu a jak k duševnej, tak i telesnej zkaze kresfanov! Varujte sa židovských krčiem, bo to sú diabolské klietky, z ktorých, ak ste už v nich, ľahko sa nevyslobodíte, len vtedy, keď vás von vyhodia z nich preto, že už nič nemáte na tú žranicu. Najzdravší nápoj je to, čo Boh sám stvoril, to jest čistá pramenistá voda a mlieko. — Na oravskom vlaku (železnici) náhle zomrel jeden do Liptovského Sv. Mikuláša cestujúci menom Haas. V Kubíne zložili mrtvolu dolu z vlaku a odviezli ju do stoličného špitála, odkiaľ ju poslali do Lipt. Sv. Mikuláša. Veru tak je to tu s nami! Človeka hockde smrť natrafi, ktorá má vždy kosu naostrenú. Človeče vychádzaš von z izby na dvor, ale si nesľubuj tak na isto, že nazpät živý sa navrátiš! — Streula, apatekársky praktikant dostal dovolenie otvorit apatéku v Jablonke. Tá apatéka má obslúžit okolo 16.000 ľudí. Nový pán apatekár bude tak šikovný vyhľadať si i doktora, ale len katolíka, lebo celé okolie Jablonky je čisto-katolícke! — Dňa 19. marca v Trstenej má sa vydržiavať veľká licitácia, na ktorej bude sa predávať vyše 6800 lesných stromov ešte na koreni. Najmenšia cena celej summy je vyše 41.000 korún. No, ktorá oravská obec by mohla v tomto ohľade Trstenú prevýšiť? A by sa veru zišlo, keď by každá oravská obec mala takú «Zajelesnu», tak by aspoň bolo z čoho udržať tie naše katolícke školy a ušlo by sa i obecným školám. — Najľahší život v zime maju cestári a kommissári. Svoj plat si riadne zdvihnú a začo? Za to, že doma pri peči sedia a dívajú sa oblokom, ako sa sane počestných s nimi prevalujú a ako si počestní vo sňahu vystupujú. Cestárom by sa nemalo ťažko vidieť vynst si tak s motykou a lopatou cez zimu. Kto berie cez zimu plat, mal by cez zimu i svoj úrad končiť! Či by to už tí cestári a kommissári nemali svoju úradnú (po cestách) povinnosť cez zimu končiť? — Koncom februára zima pochytila u nás tuho.

Za šesť dní vymretá rodina. V mestečku Recklinghausen (Nemecko) rodinu tamojšieho baníka Hillerhausa stihol taký nešťastný osud, ktorý sotva má páru na svete. Za šesť dní osemčlenová rodina celkom vymrela. V stredu zomrely jeho dve dcéry, jedna 18-ročná a druhá 21-ročná; v piatok zomrela mu manželka a 15-ročná dcéra; v sobotu ale 11-ročný syn. Otec a jeho dvaja pri živote ostavší synovia v pondelok zahynuli pri sossutí sa jednej šachty. Takýmto spôsobom behom šiestich dňov táto nešťastná rodina celkom vymrela. — Divné sú cesty Božie.

Chýry zo Spiša. V mesiaci januári odviezli z našej stolice do iných krajov Uhorska na železnici 281 kusov rožného statku a 22 ošípaných. — V Šmeksi bolo do

stinári dostali po 12 percentov. — Julius Ludvig, predseda-direktor uhorských štátnych železníc, náš spišskobelanský krajan nedávno mal sobáš so slečnou Nórou

Následky výbuchu v Palerme.

3. februára 372 zimných hostí a v Tátralomnici do 8. februára 356. — Staro-lubovenská sporiteľňa mala lanskeho roku 16.631 korún 50 halierov čistého osohu, úča-

Badányi, s dcérou vdovy po Matejovi Badányi, gruntovej panej slovensko-veskej. — V Kežmarku dňa 14. februára večer zomrel majiteľ tamojšej knihtlačiarne a

redaktor nemeckého spoločenského týždenníka «Karpathen-Post» v 68. roku života svojho. — V Matejovcach sa dňa 10. februára istý Jakub Prax obesil. Po tieto dni sa aj v Kežmarku obesil jeden 45-ročný muž. Bože chráň každého od tak potupnej a do večného zatratenia vedúcej smrti! — V obci Alsó Szlovinka vybuchil dynamit. Leontina Babcsika usmrtil a Mikuláša Burcó ťažko ranil. — V Spišskej Belej sa nedávno dvaja bohatí židia a to ešte švagrovia na verejnej ulici strašne vadili a potom sa aj do formálnej bitky dali. Vidiac to jeden žid, chcel ich uspokojiť. Ale zle pochodil, lebo ho tiež zvalili. Zaujímavéj bitke židov, na ktorú sa Iudia, ktorí to ešte nevideli, z každej strany s veľkým smiechom prizerali, konečne tamojší sinter urobil koniec, ktorý práve okolo nich idúc, ich rozdvajil. — V Novej Vsi dňa 16. februára 7-ročný Jozef Dayka spadnul z druhého poschodia a sa tak ťažko urazil, že o pár hodín medzi veľkými bolesťami zomrel, — V Olnave pre osýpky zavreli školu. — V Lubických Kúpeľoch smutné veselie bolo dňa 5. februára. To nešťastné strieľanie na veseliach aj tu požiadalo svoju obeť, Jozef Kulyka nenadále zastrelil Jána Krulya. — V Starej Lubovni dňa 9. februára držal tamojší rodák menom Štefan Lipták, kňaz košického biskupstva svoje primície. — V Richvalde sa už utvorila Jednota Katolíckeho Ludu, do 20. februára mala 36 členov. Úfat sa dá, že sa ten počet za krátky čas zdvojnásobí. Hor sa milí krajanovia v každej obci! Katolíci do jedného tábora! Sila je v sje-dnotení!

Chýry zo Šariša. *Prešov.* Spolok dobročinných pani odbavoval dňa 2. marca svoju tohoročnú tanečnú zábavu, ktorá aj z ohľadu dobročinných cieľov, ako predtým, tak aj toho roku veľmi dobre vypadla. Predtým tieto tanečné zábavy odbavovali sa vždy v utorok posledných fašiangov a preťahovali sa až do nasledujúceho pôstneho dňa popolca. Proti tomuto stavu sa vždy horlivé katolícke panie a lebo neišly na zábavu, alebo ju o polnoci opúšťali, z čoho mal nemalú škodu dobročinný spolok. Toho roku na prísne vystúpenie jednej horlivej katolíckej panie uzavrel konečne dobročinný spolok, že zábavu nebude vydržiavať v utorok, lež v pondelok dňa 2. marca. Tomuto uzavretiu veľmi sa potešilo katolícke obecnstvo a bolo to len na ošoh dobročinnému spolku. — Teodor Zempléni, tunajší rodák a chýrny maliar sriadil v hlavnom meste umeleckú výstavu svojich diel, ktorá bola otvorená dňa 7. februára. — Kruh Kisfaludy-ho na tunajšom gymnáziume katolíckom sriadil dňa 23. februára veľmi podarenú s muzikou spojenú prednášku. — Dr. Dezider Banó, stoličný podnôtár, syn hlavného slúžneho Árpáda Banó, rodom z Felsővárosa, zasnubil si slečnu Ellu Urbán, deéru penzionovaného sudcu kráľovskej tabule Júliusa Urbán. *Bardijov.* Tu a na okolí nachodí sa viacej nezákonných židovských škôl, ktoré dňa 25. februára preskúmal stoličný kráľovský škôldozorca dr. Július Tergina a budú teraz ako školy nedovolené naporad pokutované. — *Sóvár.* Pri udržiavaní jestvujúcej tu školy katolíckej s

troma učiteľmi stroja sa postaví aj školu štátnu. — *Kapi.* Stoličný hospodársky spolok dáva tunajšiu mládež vyučovať v pletení košov a košín. — *Vörösvágás.* Tunajšia baňa na opál, ako sa s lútosťou dozvedáme, zastaví prácu a prestane, bo sa štátu nevypláca.

Nehoda na nádraží v Miškovci. Minulé dni v noci v Miškovci na tiskom nádraží následkom zlého počasia udala sa veľká nehoda. V pondelok dňa 24. februára celý deň pršalo, pred večerom ale začal padať hustý sneh. Na viac miestach pod farchou nakopeného snehu srútilo sa telefonové vodičko, tak že asi o 10. hodine už nebolo možno telefonovať. Najväčšiu nehodu ale zapríčinil sneh na tiskom nádraží. Na nádraží stojí jeden štvoramenný železný stĺp, na ktorého troch ramenách sbieha sa so všetkých strán 220 vodičok. Jedno rameno železného stĺpa sa pod farchou snehu srútilo. Srútivšie sa rameno vodička na druhých dvoch ramenách pretrhlo, načo celý stĺp nevediac udržať farchu vodičok, v prostriedku sa prelomil a s obrovským rachotom sa srútil. Vodička spadly na dráhu a zatarasily koľajnice vedúce ku Košiciam. Toto sa stalo okolo polnoci. Na šťastie na tejto časti nádražia nebolo nikoho. Všetci železniční a poštárski zamestnanci sa sbehli. Následkom tejto nehody medzi Miškovcom a hornouhorskými mestami takmer vôbec nebolo možno telefonovať a telegrafovať. Aj tie vodička museli prepať, ktoré sa nesrútily, lebo ináč neboly by mohly odjachať vlaky do Košíc a do Szerecenu.

Vyhrážka pre Husza. Z Máramarosszigetu píšú, že predseda súdnej stolice máramarosszigetskej Gabriel Váradi, predseda porotného súdu minulé dni zase dostal novší list, v ktorom sa mu vyhrádzajú za to, že Abrahám Husz popravený bol na šibenici. Hoszter — píše neznámy privrženec obeseného Husza v svojom liste — spáchal desať lúpežných vražd a predsa ho neodsúdili na smrť, ačkoľvek sa aj priznal k svojim zločinom. Husz ale ešte aj pod šibenicou tajil. Buďte pripravený na smrť — píše ďalej neznámy — lebo tisíc a tisíc ľudí je proti vám. Toto vám nepíše žid, lež katolícky Nemeč, to si dobre zapamätajte! Tento list, ktorý v Máramarosszigete bol daný na poštu, Váradi odovzdal policii.

HOSPODÁRSTVO.

Naša mládež.

Duch liberalizmu, ktorého následky ešte vždy cítime, nielen hmotne obrátil krajinu našu na vniroč, lež aj duševný život ľudu nášho zanedbal, ako čo by bol vedel, že vzdelaný a seba povedomý človek nebude nikdy otrokom židov a kadejakých lahtikárov, ktorí tvoria dušu liberalizmu. Hlavní liberáli veľmi dobre starali sa o seba

a svojich pomocníkov, ale o chudobu nemali starosť. Ľud im bol len otrokom. Ten sa im hnusil a opovrhli ho. Najmä sedliakov, malých roľníkov zanedbali liberáli. Týchto práve tak ožobráčili ako aj malých priemyselníkov.

Hovorí sa o nás, že sme hospodárska krajina, a predsa nemáme mocnú a životaschopnú triedu hospodársku. Živori a bedári trieda táto, kdežto len na ňu sa môže opierať celé spoločenstvo a len ona je základom Uhorska. Hoc uzná to každý politik, predsa veľmi málo robí sa ku vzkrieseniu klesajúcich malých ľudí.

Toto pole je najviac zanedbané. Tu čím skôr by sa malo volačo robiť, prv, než náš biedny ľud úplne vykrváca, alebo upadne celkom do rúk nesvedomitých socialdemokratov.

My sme často upozornili vládu na našich bratov, ktorí bez pomoci a bez obrany v najväčšej opúštenosti hlivejú. Viac ráz sme ukázali na ich biedne postavenie. Ukázali sme na nepriaznivé pomery horných stolíc, na nesmiernu biedu dobrého ľudu nášho; na prechmaty úradných medzitok, ktoré s ľuďom tak zachodia, ako s hovädom; ukázali sme na neludských úžerníkov, ktorí náš ľud nemilosrdne zdierajú; ukázali sme na hmotné a duševné zaostatie ľudu a žiadali sme pomoc preň. A či mali slová naše výsledok? Sľubov sme dostali vyše práva. My ale žiadame splnenie sľubov. My sa neuspokojíme slovami. S tým nenasýtíme našich krajanov. Vyzývame opätovne vládu, keď už ukázala štedrosť oproti toľkým, nech nezabúda ani na nás nalyých hospodárov. Dôvetujeme, že vláda nebude meškať s pomocou.

Spomenuli sme, že ľud aj duševne je zanedbaný. Keď dieťa roľníkovo vynde zo školy, kde mnoho ráz ani čítať sa nenaučí, vstúpi medzi mládencov, obdrží istú samostatnosť, to jest nerozkáže mu ani otec, ani kňaz, ani rychtár. V terajšom čase veru nie. Nechytí viac do ruky knihu, ktorá i tak mu smrdela, obide kostol, kde i tak len z prinútenosti chodil, lež ide do krémy a tam stvára také veci, ktoré nesrovnávajú sa s čnosťou. Chce byť hodný na názov «mládenec», tak teda hrdinom je v slopanici, v bitke a v zlodežení. Kto neverí, že je to tak, nech ide okolo desiatej v noci prez dedinu a nech zrkúma, čo stvára tá chýrna dedinská mládež. Zahorí haňbou a neuverí vlastným očiam a ušiam. Veru tak, už aj na dedine vyhynuly mravy, stud, čnosť a viera. Aj tu viac slúžia diablu, ako Bohu. Zriedkavá je už taká dedina, kde udržaly sa ešte tie starodávne dobré obyčaje, keď rodičia bdeli nad mravnosťou svojich dietok. Klesajú rodičia, nemravnie mládež. A to platí nielen o mládencoch, lež aj o dievkach. Ani tieto nestisnú jazyk medzi zuby, keď majú volačo špatného na ňom a nezapíria sa, keď frajeri tie najhnusnejšie reči hovoria pred nimi.

Prečo je tomu tak? Prečo vyhasla viera a mravnosť, ktorá jednú nás ľud zdobila?

Zlá výchova. Nevzdelanosť rodičov. Plané školy. Ľahostajnosť vrchností. Plané zákony. Beh sveta. Okolnosti výživy. Spisba, robotnícke pomery atď.

Nuž ale nevytýkajme všetko zlé mládeži, veď dost ľahko mimovoľne upadla do hriechov, lež spoľúčime sa, aby sme mládež, akožto nádej a kvet našej krajiny zachránili. Že je mládež rozpustená, nemravná a nevzdelaná, to je veľké nešťastie pre celú všeobecnosť. Neopúšťajme mládež. Bráňme ju od záhuby, lebo keď ju ztratíme, koniec bude vlasti, koniec cirkvi našej.

Nech teda duchovní a svetskí mužovia vzájomne zakladajú katolícke mládenecké spolky, nech v nich shromažďujú a vyučujú našu mládež. Toto je tiež sociálna otázka. Týka sa ona budúcnosti celého katolíctva a celej krajiny.

Záhorský.

DOPISY.

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie môjho dopisu v našom «Kreštane».

Od počiatku jestvovania kreštanskej ľudovej strany som jej verným prirvžencom a pilne čítavam nášho milého «Kreštana», ktorého v našej obci aj mnohí iní čítajú.

Už viac razy som si myslel, že opíšem naše pomery v našom milom «Kreštane». Viac razy som už čítal v dopisoch nášho «Kreštana» krásne a chvályhodné chýry o našej Spišskej Magure. Chvála Pánu Bohu, že ten zanechaný náš biedny ľud už počína stávať z dlhého spánku svojho, len že to ešte ťažko ide. A viete milí čitatelia «Kreštana» prečo? Preto, lebo ešte málo nás číta «Kreštana» a «Naše Noviny». To je chyba a veľká chyba milí Magurčania. Aj nám treba vedieť, čo sa deje vo svete a to sa len tak dozvieme, keď čítame výš spomenuté dobré noviny. Je ešte mnoho takých obcí v našej Magure, kde ľud nič nečíta. Alebo keď aj číta, číta nedobré a katolíckemu duchu škodlivé spisy. Lebo, milí Magurčania, nie všetky noviny sú dobré, ktoré nám svet ku čítaniu posielala a ku tým patria «Ľudové Noviny» a «Slovenský Týždenník». Týchto dvoch novín sa máme chrániť, ako toho čerta pekelného. Tie noviny sa tiskajú aj pomedzi nás a už aj tu veľa nepríjemností narobily.

Pozrite len, drahí Magurčania, na susednú obec Mafašovce, čo sa tam robí, aký je tam národ nespokojný. A kto je tomu príčina? Tie zlé noviny a nesvedomití buričia, ktorí nie žeby ten rozbuřený várod hľadeli utíšiť, ale ho ešte viac búria. Tam ešte málo čítavajú «Kreštana», oni tam čítavajú «Ľudové Noviny». A tie ich tak ďaleko priviedli, že si za päť mesiacov

nevedeli kňaza vyvoliť. Ako som to už čítal v «Krestane», že im osvietený pán biskup sám musel kňaza vymenovať. Teraz je zle-nedobre. Kričia, že oni neuznávajú takého kňaza za farára, čo im biskup dal; že im nikto nerozkáže, že sú oni patróni. Brizgajú na Pána dekana, že on je vina, že nedostali ich milého Brtku. Rychtár je vina, notár je vina, každý je vina, len ten nie, čo zaslúži, aby vina hola na neho zvalená. A viete, milí Mafašovania, kto je vina, že vám pán biskup v tej veci musel rozkazovať? Len vy sami! Mali ste dosť a dosť času vyvoliť si kňaza. Veď medzi piatimi už len bol jeden, čo by vám pasoval do vašeho chrámu. Keď vám váš osvietený pán biskup povedal, že z vážnych cirkevných príčin vám Brtku dať nemôže, to ste mali uveriť, že je to pravda. Keď to uveril váš statočný rychtár a iní múdrejší a poriadnejší gazdovia, čo tam s vami boli, prečo ste aj vy, ktorí teraz takú balamutu robíte, že sa každý poriadny človek na tom pohoršuje, nezostali takí statoční a poslušní. Vy ubližujete takým osobám, ktoré by ste uctiť mali. Váš rychtár je preto planý, že s vami nedrží. I povedzte že, milí Mafašovania, či by to pekne bolo, keď by i on bol taký blázon. On si zaiste pomyslel na slová Kristove, lebo Kristus Pán povedal svojim apoštolom a v nich ich nástupcom katolíckym biskupom: «Kto vás neposlúcha, mňa neposlúcha». Teda nie rychtár chybil, ale vy, milí susedia. Všetko máte sebe privlastniť. Vy sa máte haňbiť, že ste pri Magure, čo ste mali právo kňaza si vyvoliť a nevedeli ste toho užiť; teraz sa haňbite a neviete, čo počať, ale je už pozde. Buďte múdrejší, keď sa ešte raz dožijete toho šťastia, aby ste mohli voliť farára. Teraz už prestaňte, nerobte haňbu sebe i celej Magure, lebo už svet začal magurský ľud chváliť a vy ho do haňby prinášate. Radím vám to, že s pýchou na bok, lebo tá ku ničomu dobrému nevedie v žiadnej veci a tým menej vo veciach cirkevných, kde my katolíci máme dobrý príklad dávať iným a nie výstupkov sa dopustiť. Nerobte radosť židom, ktorí vás nahuckali a teraz sa vám len smejú, keď sa hryziete jako nejakí psi. Vrhli ste sa na kňazov a ubližujete im ani cigáni. Či to tak má byť u rozumných ľudí? Listy bez podpisu posielate kňazovi a chceli by ste mu ešte i v tom rozkazovať, že ako a čo má vám kázať v kostole. Či neviete, že on je vašim duchovným pastierom a vy jeho veriaci?! Dajte pozor, aby ste ho nevyrušili z trpezlivosti, že by nemusel rozvinuť svoj pastiersky bič na vás! Vy sa máte modliť za vašeho kňaza, aby ho Pán Boh posilnil, že by mohol svoj úrad hodne zastávať a nie trpkosti a nepríjemnosti mu robiť.

Jedným slovom, vy neslušne ste sa držali v týchto veciach.

Pozrite len na vašich susedov Hanušovanov, ako tí svojho kňaza, keď im prišiel, krásne vedeli prijať. Všetkých mládencov na krásne ozdobených koňoch vyslali proti nemu až pod Maguru a všetek ľud sviatočne oblečený čakal pri krásne postavenej bráne, a vy čo ste v tej veci urobili? Vy ste vašemu farárovi, miesto

aby ste ho privítali, poslali grobiansky list, že vám ani nedal znať, kedy príde, ale musel prísť potajomne ako medzi divých Indiánov. Nuž milí susedia, či to tak má byť? Kto sa tu má haňbiť? Rychtár a či vaša kompánia spurná? Sami uznáte, že to všetko na vás padá, alebo na toho, kto bol vašim nešťastlivým vodcom.

Teraz už nebuntujte, ale odproste všetkých, ktorých ste v sprostosti urazili! Buďte statočnými ľuďmi, ako je váš ctený gminský úrad a viacerí poriadni ľudia! To vám radím ja, váš sused! Lutujem vás, že ste holi prvých občian v Magure a na tak planú cestu ste nastúpili!

Dávam vám tú radu, aby ste pokračovali v katolíckom smere. Teraz tu máma založiť «Jednotu Katolíckeho ľudu», celá Magura sa chystá slávnostne vstúpiť do nej. Usilujte sa hoc len tu ukázať, že ste katolíci a že nie so židmi ale s katolíckymi držíte!

Nateraz bude dosť pre Matiašovanov. Myslím, že vstúpia do seba ešte pred popolnou stredou.

Prosím ctenú redakciu o prepáčenie, že je môj dopis taký dlhý.

Zostávam s úctou verný a kňazstvo milujúci

Magurčan v halene.

Nagysáros.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohto môjho dopisu v našom milom «Krestane».

Krásnej a srdcia pozdvihujúcej slávnosti boli sme dňa 9. februára účastní. Štefan Urbán, novovysvätený kňaz, jedinký syn Štefana Urbán, tunajšieho poprednejšieho občana, odbavoval v ten deň primície, slúžil totiž svoju prvú svätú omšu, K tejto zriedkavej slávnosti shromáždilo sa veľmi mnoho národa. Primicianta o 10. hodine viedlo 12 vencami ozdobených a krásne oblečených družičiek s početným duchovenstvom a obecnstvom z rodičovského domu do okrášleného kostola. Rukovodičom primicianta bol tunajší farár a titulárny kanonik Anton Klinovszky. Pod sv. omšou, po evanjéliume povedal krásnu kázeň Jozef Lencz, farár z Regeteriska, tunajší rodák, o trojakom úrade, totiž kňazskom, učiteľskom a pastierskom. Zvláštnou rečou svojou aj tak dojal všetkých prítomných, že v celom kostole nebolo oka, čo by od hlbkej dojatosti nebolo slzilo. Anton Szabo, tunajší organista, zas ku tejto slávnosti složil sám krásny cirkevný nápev a vyučil v ňom tunajšiu mládež, ktorá nápev ten prednášala tak ku pozdvihnutiu, ako aj opravde ku sláve Božej.

Po požehnaní, ktoré primiciant otcovi, najbližším pokrevným, duchovenstvu a všetkým prítomným udelil, nasledoval veľký obed, aký šťastlivý otec primicianta na dvoch miestach dal dvesto hosťom. Nešanoval žiadnych útrat za svojho milého syna. Ako dakedy Abrahám obetoval syna svojho, tak aj on s radosťou obetoval svojho syna Bohu. I nech ho odmení všemohúci Pán Boh.

Lež aj syn doniesol obeť. P. Boh ho povolal do

svojej služby a on bez meškania nasledoval toto povolanie a učinil to s najväčšou radosťou. Kto videl jasnú, radostnú tvár primicianta pri oltáre, ako volal ku pomoci Ducha svätého, ak nábožne a vážne sa choval pri celom svätom úkone, ten porozumie tomu, že on náležite zná sväté povolanie svoje a s dušou i telom berie sa do Práce vo vinici Pána. Nech ho Boh sprevádza v jeho predsavzatí, udelí mu plnosť svojich milostí a po zehnaním sprevádza všetky kroky jeho. Primiciant na pamiatku slávnosti dostal i pekné dary, medzi ktorými najpeknější je dar družičiek, zlaté hodinky totiž, ktoré mu venovali.

Šurišan.

Od Solčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Kresťane».

Nakoľko pamätám, už asi dvakrát bola pochválená naša obec, že v politickom ohľade vždy sa statočne držíme. Nuž ale nenie to div, pretože my tu máme znamenitého náčelníka v osobe poriadneho občana, bývalého rýchtára Jozefa Babčana. U nás to nenie tak, ako v susednej neďalekej farnosti, že kde je väčšia fľaška, tam je aj dôvera kresťanských voličov. Ľud je u nás nábožný a striedlivý. Keď začal starý Babčan rýchtárovať — a veď rýchtároval 30 rokov — nuž sme mali vo výbore obce šesť nekresťanov, dneska ale všetci údovia nášho obecného výboru sú pokrstení. Ani židia Mojžiša tak poslúchame nášho Jožka Babčana, ktorého syn je teraz rýchtárom. Mnohí farári nevyrútia takej reči, jako tento náš vrelemilovaný vodca, ktorý — aby mal akejtakej pedobnosti s kňazmi — nenosi ani fúzy, ani bradu. Je on chlap vysoký a silný, Goliatovi podobný. Dal by Boh, aby každá obec mala tak osožného muža. Dal by Boh, aby každá obec nám podobne si vážila a poslúchala svojich ľudových náčelníkov a duchovných vodcov. Lakomstvo za čertovicou a judášskou mzdou a strach pred úradnými osobami — daj Boh — aby čím skorej zlomkrk podstúpily. Škoda, že v susedných Topolčanoch je farár nepriateľom kresťanskej ľudovej strany. Keby chcel politické pokánie činiť a sa napraviť, na rukách by sme ho nosili. Nuž ale čo je Holladi na našom vidieku, nikdy nedržel s kresťanskou ľudovou stranou, ale vždy bol na Stummerovej a židovskej strane, čo mu ani najmenej ku chvále neslúži.

S Bohom!

Ján Omech.

Z Kamanovej.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kresťane».

U nás by bolo celkom ticho, keby sme nemali napadnutú sestru kostola, katolícku školu našu, ja čo úd školskej stolice som skoro už ošedivel, že nemáme brata (kostol) lež len jedinú sestru a ešte aj o túto máme príst. Kostol si totižto požičiavame v Rudaniciach a v Preseranoch. Na dvoje chodíme, zakiaľ nás z Preserán nevytvoria, kde je tiež tesno v kostole. My už teraz celkom statočne smýšľame a jednáme v ohľade politikom, ani za sto škopov by sme neišli už viac hlasovať na tú husnú liberálnu stranu. Čo nenie ľudové, to všetko je hnusno-liberálne, čo je ale hnusné, to múdry a citlivý človek nemôže milovať. My nikdy nebudeme podporovať ten prekliaty liberalizmus. Poriadny človek to ani nemôže činiť. Svojho pastiera opúšťa len prašivá ovca; prašivý ten kresťan, ktorý svojho pastiera sa nedrží. Bratia, v jednote je sila; bratia v rozkolníctve je zkaža. Bratia, buďte múdri a svedomíť; buďte citliví a hákliví; nemotajte sa po Pinkusových miestnosťach v neskorú noc, neblúďte po cestách od Boha preč vedúcich.

Bývalý Škopár.

Kysucké Nové Mesto.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom obľúbenom «Kresťane».

Na vnútorné zariadenie chrámu kysucko-novomestského v poslednom čase obdržal som nasledujúce milodary:

Jánová Harvančík z Kysuckého Nového Mesta 12 korún, Pavlova Lukáč st. 10 korún, vdova Maria Starinsky Minárik (na oltár Mariansky) z Kysuckého Nového Mesta 100 korún, Kat. Budinszky 1 korunu, Alojzova Sztarinszky 1 korunu, Maria Korytár 1 korunu, Eleonora Paul 2 koruny, Anna Zsittyán, Paula Minárik a Maria Roszinszky po 1 korune, Jozefova Hoszo z Bánoviec 2 koruny, K. Tóth z F. Szalatna a J. Hazay z Békés-Csaba po 2 koruny, Michal Jurcsó zo Szepesvéghely 2 kor. 70 hal., M. Horváth z Malužiny 4 koruny M. Kubička z K. N. Mesta a K. Šišaji z Sieskovea po 4 koruny, J. Poljaček 6 korún, farár J. Gramantik v Prečine 300 korún, T. Quapil z Trenčína 30 korún, ko-

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provádzanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Cieľ ústavu tohoto vytvárajú užierstvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu umovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnyimi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý postará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri vyhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szam) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spolúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osóhu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľa pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Pripadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 korún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovernenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

nečne na nový zvon Maria Horniš rodená Kubička z Kysuckého Nového Mesta 200 korún.

Všetkým týmto našim drahým dobrodincom z hlbín srdca aj v mene mojich farníkov pekne ďakujem a privolávam «Pán Boh zaplať!» Spolu aj prosím ctených čitateľov o ďalšie milodary, zvlášte nový zvon je nám príliš potrebný. S úctou *Koloman Szmidá*, dekan-farár.

Krajinská národná púť do Lourdes-u. Dňa 16. marca pohne sa do Lourdesu krajinského rázu púť, ktorej protektorom je osvietený pán biskup stolnobelehradský dr. Ottokar Prohászka, na čele duchovného vodcovstva stojí prevelebný a veľkomožný pán dr. Alexander Giesswein, opát-kanonik, krajinský vyslanec, podpredseda spoločnosti svätoštetfanskej. Vodcovia skupenín sú nasledujúci: Pre Maďarov prevelebný pán farár Franc Fehér; pre Nemcov prevelebný pán farár Jozef Pasztorek; pre Slovákov dôstojný pán dekan-farár Jozef Kompanek. Púť dľa doterajších prihlasov pohne sa na cestu v osobitnom vlaku, čo sa cez Rím domov chcú vrátiť, účastní budú výsluchu u svätého otca, aby mu z príležitosti jubiläuma blahoželania predniesť mohli. Smer púte je: Budapešť—Fiume—Venedig—Padua—Milano—Genua—Marseille—Lourdes a zpiatky Padua—Venedig—Genua—v Milane a Marseles-u pobaví sa púť 1 a 1 deň, v Lourdesi ale mešká 4 dni. — Ceny súčasťnenia: III. trieda 205 korún, II. trieda 395 korún, I. trieda 500 korún, v čom obsažené sú pobytie v hospode a zaopatrenie, Tí, čo zpiatky cez Rím zamýšľajú cestovať, rátajú útraty pobytia 4 dni v Ríme, platia: III. trieda 250 korún, II. trieda 450 korún, I. trieda 560 korún. Podrobným programom a vysvetlením ochotne poslúžia: Prevelebný pán farár Franc Fehér, Ebed (ostrihomská stolica). Prevelebný pán farár Štefan Benyács, Csáczá (stol. trenčianska) a technické riaditeľstvo: Cestovný podnik uhorskej úč. spol. (Magyar utazási vállalat r. t.) IV. Eskü-ut 3. č. a Erzsébet-körut 12. č.

Jubilárna krajinská púť do Lourdes-u pohne sa dňa 23. marca roku 1908. s dovolením prevelebnej najvyššej vrchnosti cirkevnej, pod protektorátom a pri spoluúčinkovaní osvietenej grófký Belovej Szapári a pri duchovnom vodcovstve prevelebného a dôstojného pána kanonika Alexandra Gaibla. — Smer cesty: Budapešť—Prešporok—Viedeň—Salzburg—Innsbruck—Maria-Einsiedeln—(milostné miesto)—Genf—Lyon—Toulouse—Cette—Lourdes a zpiatky. — Ceny súčasťnenia: Z Budapešte I. trieda 550 korún, II. trieda 260 korún. Z Prešporku I. trieda 533 korún 80 hal., II. trieda 439 kor. 20 hal., III. trieda 253 korún, v ktorých cenách obsažené sú trovy hospody a zaopatrenia po ceste. Cesta trvá asi 14 dní. Prihlásiť sa možno do 10. marca u dôstojného pána kanonika Alexandra Gaibla, Pozsony, Kapitulská ulica č. 3.

Krajinská púť do Lourdes-u s blízko do 200 pútnikami pohne sa dňa 16. marca z Budapešti, aby sa

súčasťnila na jubilarých slávnostach dňa 25. marca tam vydržiavaných, ako známo, zpiatočnou cestou zastaví sa i v Ríme, aby jeho svätosti pápežovi Piusovi X. z príležitosti 50-ročného jubiläuma, patrične jeho zlatej omše ku poklone sa dostavila. Kto v tejto púti ziada si účasť brať, nech sa s predbežným doposlaním celého obnosu cestovných útrat do 10. marca hlási u «Uhorského Cestovného Podniku» (Magyar Utazási vállalat r. társ.) Budapešť, Eskü-tér 3., bo neskoršie len podmienčne môžeme prijať prihlasy.

Zlou cestou chodíme, keď proti rozličným chorobám potrebujeme jarmočným spôsobom odporúčané lieky, miesto domových za dobré uznatých. Fellerove Elsa-pilulky ku prehnatiu, bolenie žalúdka, záhu, krče, nechut k jedeniu, stŕpnutie, ťažkú stolicu, kyslé grganie atď. liečia rýchlo a istotne. 6 škatuliek franko za 4 koruny k dostaniu u lekárniká V. Eugena Feller, Stubica, Kostolná-ulica č. 18. (stol. Záhreb).

Odkazy redakcie.

P. V. Sch. N. Ozaj pekne, že ste sa ráčil rozpa-mätať na nás. Ďakujeme.

P. F. K. K. Vručne vďaky s pozdravom. Prišlo.

P. Alfonsko. Nezabúdajte aj budúce na nás. Nech to svet riadne číta, čo sa tam robí.

P. Dopisovatelia. Nitriansko. Neškodilo by snád niečo pre svätý pôst. Až možno, prosíme o to.

Spisy redakcii zaslané.

Naše Noviny. Krestansko-sociálny politický časopis. Vychádza každú druhú sobotu na šesť stranách. Zodpovedný redaktor Arnold Bobok. Vydavateľ Baňsko-Bystrický kresť. robotnícky spolok. Predplatná cena na celý rok 2 koruny 80 hal., na pol roka 2 kor. 40 hal., na štvrt roka 70 halierov. Jednotlivé číslo v mieste 8 hal. Na vidieku 10 hal. Predplatky zaslať treba na túto adresu: «Naše Noviny», Beszterczebánya (Zólyomm.) Wesselényi-u.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 4. marca.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tiská K 22:70—24:30, stolnobelehradská K 22:00—23:00, peštianska K 22:30—23:90, banátska K 22:80—23:60. — *Raž*: prvotriedna K 20:00—20:10, druhotriedna K 20:20 do 20:30. — *Jačmeň*: prvotriedny K 15:00—15:20, druhotriedny K 14:80—15:00. — *Ovos*: prvotriedny K 15:90—16:20, druhotriedny K 15:40—15:50. — *Proso*: K ——. — *Kukurica*: Kor. 13:15—13:25. — *Repica*: ——K ——.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	17:30	17:10	16:90	16:60	16:30	16:10	15:70
		č.	7	7 ¹ / ₂	8		
		K	15:10	13:90	8:90		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 6:60, hrubé K 6:80.

Ďateľinové semä: čistené K 190:00—200:00, lucerna čistená K 170:00—175:00 za 100 kilogr.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4:50—4:70, žlté K 5:10—5:30 za 100 kilogr.

Strova: Fazuľa veľká biela K 15:50—16:00, miešaná strakavá K 12:00—13:50. — Hrach: nelúpaný K 26:00—28:00, lúpaný K 23:00—43:00. — Šošovica: čistená K ————. — Konopné semä: K 26:00—27:50. — Mak: K 81:00—83:00. — Rasca (kmin): Kor. 112:00———. Všetko po 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K ————, srbské (100 kusové) K 44:25—45:00.

Lekvár: srbský K 37:50—38:50, slavonský K 57:50 do 58:00 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krystalový K 38:00, fiumánsky White-Star (***) K 32:00 za 100 kilogr.

Koloniálny tovar: Cukor v klobúkoch K 77:00 do 77:50, kockový K 79:00—79:50, žltý K 77:00—77:50 za 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 129:00—130:00, vidiecka K 000:00—000:00.

Slanina: mestská 4-kusová K 104:00—105:00, 3-kusová K 108:00—109:00. vidiecka K ———— za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanový vo veľkom K 164:00 do 165:00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 55:00—55:50.

Vajcia: prima uhorské K 71—72, podlejšie K 70 do 71 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy krmené K 1:50—1:60 kilogr.; kurence k smaženiu K 2:80—3:40, kurence k pečeniu K 2:00—3:40, sliepky na polievku K 4:00—4:80 za jeden pár.

Kašel

natku, zachrypnutie, bolenie hrdla, ťažké dychanie, influenca, vyhojí a islotne nám pomže Fellerov Elsa-fluid. Tuceť na prábu 5 korun franko. Objednajte u Eugena V. Felier Stubica, Kostolná ulica 18 č. (stol. Zahreb). *Ferry*

3 rokov záruka na písme.

Nie viac v živote!

poskytuje sa príležitosť za veľmi lacnú cenu

miesto K 18.

len K 8.

K 8. — mesto K 18. —

kúpil krásne, povodné gloria srieborné, anker remontoir hodinky pre pánov. v pevnom bohatom obale, s cupovanou pokrývkou s fajným preskúmaným strojom na desať kamenoch chodiacim.

S peknou retiazkou s oveskom K 10. — Tiež hodinky elektro zlato K 9. — Meteor-Tulla K 7.90. Výlučný vývoz s postovou dobierkou, vývozný dom hodín

Henrik Weiss

Wien, XIV/3. Sechshauserstr. 5/a. Švindlerských reklamov a vychalovaných bezcenných padelanin treba sa varovať.

Bez učiteľa, učenia bez poznania nôt môže každý na mojej

„Accordeon trúbe“

Novota!

hraf piesne, tance, marše. Ku svadbám, príležitostným zabávam výletom atd. odporúča sa navreť. Stroj má 10 tástiek, 20 hlasov 2 basklapky, a kostuje 1 kus so školou ku samočeniu len 2 K 50. 3 kusy 7 K. Accordeon najľahšieho dorobu a s najlepším hlasmi kus K 3.60. Rozposiela s postovou dobierkou alebo pri predbežnom zaslaní ceny

Hanus Konrád

cis. kral. dvorný líferant vývozný dom muzikálnych strojov **Brux No 1049.** (Čehy). Cenník s viac než 3000 obrazmi darmo a franko.

2" Borove foršty

odporúča 3—4. — Vagony zdravé na obloky, vykladania magazinov a stodôl, kubik such po 70 kraje., na stanici Rózsahegy u Jána Kralicsek.

Ziadajte si cenník

Zdarma a bezplatne zašlem môj, v slovenskej reči, bohaté ilustrovaný cenník, ktorý viac než 3000 obrazov obsahuje rozličných hodín, zlatých a srieborných predmetov ako aj hudobných nástrojov. — Svajcarsko pôvodný systém Roskopf patent K 5, Registrované oreli. Roskopf nikol remontoar K 7.

I. hodinová fabrika cis a k. dvorný doposielateľ

Hans Konrád Brux No. 400 (Cesko.)

Profi lámke a pakostnici

od mnoho desatročia najuspešnej potrebuje sa cbyrný

KRIEGER-ov

REPARATOR

Nevyhnutelny domovy liek!

Velka flaska 2 kor. Malá flaska 1 kor.

Varujeme sa padelania

Havny sklad: „Korona - lekareň“

Budapest, Kalvinplac. (Roh Baross-u).

Poštova zasielka denne.

Koho bolí hlava

nech potrebuje **Beretvás MIGRAIN** pastilly ktoré za 5 minút zastavia i to najkrutejšie bolenie hlavy

Dorába Tomáš Beretvás lekárnik Kispest.

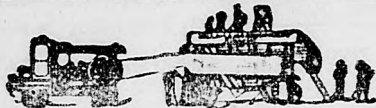
K dostaniu v každej lekárni a drogerii.

K dostaniu v každej lekárni a drogerii.

!!! S 16 prvými vyznačeniami !!!
Ludvik Kállai motor dielňa
 Budapest, VI., Gyár-u. 28.

Odporuča pri úplnej záruke
benzin-motore ku mlynom a iným priemyselným
 podnikom, taktiež
elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe
 s dvojitým vystrojením ku čisteniu.
!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlatebný stroj prítomnosti !!!
 Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gazdom aj medzi
 domami slanou krytými. Cieľom rozšírenia týchto najnovších
 strojov vymieňajú sa staršie parostroje.
 Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:
 parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku sieťu adt.
 O nedostupnej zvláštnosti týchto strojov podáva
 spravy: P. baron Jozef Kemény, Maros-Németi (Sedmo-
 hradsko). P. Tóth Péterbagi, Csantavér (Stol. Bács.)
 Cenník na žiadosť zdarma a franko.

Bruyère drevené fajky.

Fabrikát prvej
 jakovosti z nez-
 pustného oprav-
 doveho Bruyère
 dreva.

Vo vhlasinom zhanjane
 pýtať treba moj roz-
 manitý cenník s viacj
 než 3000 obrázkmi.

Príjemné a suche fajčenie preto
 ohľadom čistoty a chutnajúvosti
 paru nemá.
 Hladká hlava s veľmi zahnutým
 Bruyère odlejakom, pipka s ro-
 hovým koncom a s hodobným
 šlauchom v dĺžke asi 21 cm.
 K 150. Ťažé fajka, lež s okru-
 hlovú hlavou rezanou z Bruyère
 dreva K 180 — Najveší vyber
 veci k fajčeniu potrebných možno
 najš v mojom cenníku, ktorý
 sa zdarma a franko rozposiela.

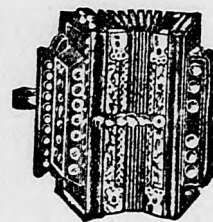
Rozposiela cis. a kráľ dvorný
 líferant **Hans Konrád** dom
 vývozný **Brüx**, č. 695. Čechy.

Dobré harmoniky kor. 4.80.

Odpredaných 50.000 kusov.

Žiadne útraty cla Záruka. Záměna povolena.

Navrát peňazi.

No. 300 3/4 10 tastiek, 2 registre,
 28 hlasov, veľkosť 24x12 cm.
 K 4.80.
 No. 657 1/4 10 tastiek, 1 registre,
 28 hlasov, veľkosť 30x15 cm.
 K 5.0.
 No. 656 3/4 10 tastiek, 2 registre,
 28 hlasov, veľkosť 30x15 cm.
 K 5.0.
 No. 305 3/4 10 tastiek, 2 registre,
 50 hlasov, veľkosť 24x12 cm.
 K 6.20.
 No. 663 1/4 10 tastiek, 2 registre,
 50 hlasov, veľkosť 31x15 cm.
 K 8.—

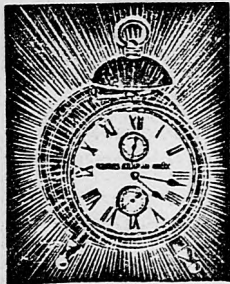
Záruka za peknú a správnú robotu. — Rozposielanie s po-
 stovou dobierkou. — Cis. a kráľ dvorný líferant

JÁN KONRÁD

rozposielajúci dom hudobného tovaru **Brüx** číslo 697.
 (Čechy).

Hlavný cenník s 3000 vyobrazeniami na žiadosť každému
 franiko a darmo.

Najlepšie budičky Registrovaná známka „Adler-
 Roskoni-Alarm“ k dostaniu
 len u mojej firmy.

Záruka 8 rokov na písme.

S 1. zvonkom, ocelová kotva a
 zástavido K 3.80. — S osvetle-
 ným v noci číselníkom K 4.20.
 S 2. zvonkami, ocelová kotva a
 zástavido 4.40. — S osvetleným
 v noci číselníkom 4.80. Súbežné
 budiče hodin 2.90. S osvetleným
 v noci číselníkom 3.30. Záruka 8
 rokov na písme. — S tovarom
 nespokojným vrátiť sa peňaze.
 Rozposielanie s poštovou do-
 bierkou.

Prvá hodinová fabrika **Brüx Ján
 Konrád** cis. a kráľ, dvorný
 líferant v **Brüxi** č. 696.
 Žiadajte si moj hlavný cenník
 s 3000 vyobrazeniami franko a
 zdarma.

**Oznamí prijíma
 administracia**

„Krestan“

■ ■ ■ Budapest, ■ ■ ■
Szentkirályi-u. 28.

Vincenca Mozsny

dielňa na shotovenie organov
POZSONY

Stefánia-cesta 29. (vo vlastnom dome)

Odporúčia sa k vyhotoveniu každého druhu organov
 pre kostoly dľa najnovších slohov.

Hotové organy sú vždy k dostaniu!!!

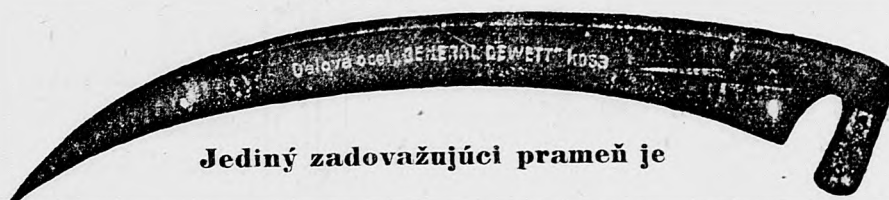
Napravy prijímajú sa pri najvýhodnejších pod-
 mienkach s prevedením a pod zárukou.

Najlepšia kosa na svete je „kosa z delovej ocele generála Devetta“,

ktorá je z najvýbornejších kovov složená shotovená je z najlepšej a najvýbornejšej delovej ocele, a s akou umeleckou
 vedou je dvojnásobne zahartovaná, že jej možnosť vzdorovania stojí na najväčom stupni a prevyšuje všetko, o sa v tomto
 obore nachodí.

Ochránená
 známka.

Jediný zadovažujúci prameň je

PAVEL SOHR, v SOMOGY-SZILL-E,

ku ktorému majú sa zaslať všetky dopisy a objednávky, týkajúce sa kôs generála Devetta

Ceny kopy generála Devetta
 z delovej ocele sú:

Pri objednaní 5 kusov poštové výdavky znáša firma. Pri objednaní 10 kusov tiež dielňa znáša poštové
 výdavky a k tomu jednu kosu ešte zdarma zašle. — Za každú kosu z delovej ocele generala Devetta dielňa
 ručí a nezodpovedajúcu kosu dielňa bez všetkých útrat začaruje (ale zo skúsenosti vieme, že medzi 1000 kusami
 sa ani jedna zlá nenachodí) Pravá novota! Vyznačená koša ztahujúcim klúčom 20 kr. «Diadal» náčinia ku nakutín, kladivko,
 a penka 85 kr. Amerganský brúsiaci kameň pre kosu na svete najlepši 20 kr.

Objednávky sbierajúcim dáme osobitnú vzáctnu výhodu. — Každý nech si žiada cenník na dopisnici.

S kosou z delovej ocele generála Devetta
 pri jednom brúsení možno na diaľku
 250—300 krokov kosiť. Jedno nakovanie
 dostačí na viac dní. Kosa z delovej ocele
 generála Devetta zhotovená je po ruke

Diamantová ocelová britva trojročnou zárukou za 1 zlatý 50 krajciar. Cenná britvová pošva zdarma.

Tlačou Stephaneuma úč. spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.